

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta kiusaamiselta ja häirinnältä

Lukiolain 21 §:n 3 momentin mukaan (629/1998, muutettu lailla 1268/2013) koulutuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Kyseinen suunnitelma on kirjattava oppilaitoskohtaiseen opiskeluhoitosuunnitelmaan [Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013), 13 §].

HANKONIEMEN LUKIO

SUUNNITELMA OPISKELIJOIDEN SUOJAAMISEKSI KUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTA

Sisällys

1. Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja kiusaamisen ehkäiseminen Hankoniemen lukiossa
 - Kiusaamisen määritelmä
 - Kiusaamisen ehkäiseminen
 - Toiminta kiusaamistilanteissa
2. Väkivallan ja aggressiivisen käyttäytymisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
3. Häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
 - Häirinnän määritelmä
 - Häirinnän puuttuminen
4. Yhteydenottotavat kotiin ja yhteistyö
5. Yhteistyö viranomaisten kanssa
6. Suunnitelmasta tiedottaminen ja perehdyttäminen
7. Suunnitelman päivittäminen, toteutumisen seuranta, seurantaan liittyvä kirjaaminen ja arviointi

1. Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja kiusaamisen ehkäiseminen

Hankoniemen lukiossa Jokaisella opiskelijalla on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön. Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Kaikilla koulun aikuisilla

on velvollisuus toimia kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän estämiseksi ja vähentämiseksi. Kiusaamisen määritelmä Kun yksitai useampi ihminen jo pidemmän ajan kuluessa kohdistaa tietoisesti ja aktiivista kielteistä käytöstä yhtä tai useampia kohtaan tai sulkee heidät poisjoukosta. Kaikki koulussa tapahtuva aggressiivinen käyttäytyminen ei ole koulukiusaamista. Kiusaamisena pidetään sitä, kun yksi ja sama opiskelija joutuu toistuvasti ja systemaattisesti toisten tahallisen ja kielteisen toiminnan kohteeksi. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jolla pyritään haittamaan tai vahingoittaminen tai aiheuttamaan pahaa mieltä jollekin toiselle. On huomattava, että myös opettaja tai muu henkilökunta kuuluva voi joutua kiusaamisen kohteeksi.

Kiusaamista on:

- tavaroiden piilottelu tai luvatta ottaminen
- hakkaaminen, tyrkkiminen, potkiminen, nipistely, maahan kaataminen, kamppaaminen, tukasta vetäminen, ja kaikki muu käsiksi käyminen eli fyysinen kiusaaminen (kiusaamiseksi luokitellaan myös väkivalta, joka naamioidaan urheiluksi tai leikiksi)
- pilkkaaminen, haukkuminen, lällätys, ilkkuva matkiminen, toisen ulkomuodon tai tekemisen jatkuva kommentoiminen, kikattelu, pilkallinen nauru
- pelottelu, uhkailu, pettäminen, perättömien juttujen keksimisen eli sanallinen kiusaaminen
- toisen yllyttäminen yhtä vastaan, yksin jättäminen tai leikeistä pois jättäminen ilman syytä, ilmeily, huokailu, merkitsevien silmäysten vaihtaminen jonkun kanssa, toisen kohtelemisen kuin ilmaa eli hiljainen kiusaaminen

Kiusaamisen ehkäiseminen

Koulussamme vahvistamme opiskelijoiden kiusaamisen vastaisia asenteita. Saatamme säännöt selvästi tiedoksi opiskelijoille ja koteihin. Kiusaamisen liittyvistä käytänteistä tiedotetaan huoltajia. Ryhmänohjaajat, opettajat ja opiskelijahuoltoryhmän jäsenet käsittelevät kiusaamiseen liittyviä asioita säännöllisin väliajoin. Kiusaamiseen puututaan aina ja tietoon tulleet kiusaamistapaukset kirjataan.

Toiminta kiusaamistilanteissa

Kiusaamiseen puututaan heti ja noudatetaan seuraavia ohjeita:

Ensisijainen vastuuhenkilö on henkilö, joka on ensimmäinen tilanteessa mukana.

- Keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tilanteen kulkua
- Kirjataan tapahtumat Järjestetään osapuolien kuuluminen ja sovitetaan, että kiusaaminen loppuu ja tehdään selväksi kiusaajille, mitä tapahtuu jatkossa, jos sopimus ei pidä
- Sovitaan seurannasta
- Ilmoitetaan asiasta kohteen ja vakavuusasteen mukaan huoltajille, koulun opiskelijahuoltoryhmälle, koulukuraattorille jne.
- Suoritetaan asianmukaiset ratkaisutoimet

- Seurataan, toistuuko tilanne Jos tilanne toistuu, pyydetään kiusaajan huoltajat tulemaan koululle ja selvittämään tilannetta ja pohtimaan, mitä tehdään seuraavaksi. Vakaamissa tapauksissa arvioidaan myös lastensuojelun ja poliisin tarve.

2. Väkivallan ja aggressiivisen käyttämisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus määrätä häiritsevä opiskelija poistumaan luokasta tai muusta tilasta, jossa järjestetään opetusta, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta. Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen luokasta tai muusta opetustilasta tai koulun tilaisuudesta, on rehtori ja opettaja voivat opiskelijaa poistaessaan käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, jolta voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai häirinnän vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

3. Häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Häirinnän määritelmä

Sukupuolista häirintää on ei-toivottu huomio, joka liittyy sukupuoleen, esimerkiksi halventava tai alentava puhe toisen sukupuolesta, sukupuoleen liittyvä kiusaaminen, teot, jotka saavat tuntumaan itseensä noloksi, pelokkaaksi, loukkaantuneeksi tai vihaiseksi.

Seksuaalista häirintää on muun muassa vihjailu ja seksuaalisesti värityneet vitsit, vartalo, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat puheet ja kysymykset. Ehdottelu, vaatiminen ja fyysinen koskeminen sekä raiskaus tai sen yritys ovat seksuaalista häirintää. Häirintä voi tapahtua myös puhelimen ja netin välityksellä. Sukupuolinen huomio muuttuu häirinnäksi silloin, kun sitä jatketaan, vaikka huomion kohde ilmaisisi sen olevan epämiellyttävä. Seksuaalista häirintää ei koulussa hyväksytä, vaan siihen puututaan välittömästi .

Jokaisella on oikeus ihmisarvon loukkaamattomuuteen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen.

Loukkaavaa käytöstä ei koulussamme hyväksytä, vaan siihen puututaan välittömästi. Loukkaavana käytöksenä pidetään mm. nimittelyä, kieltäytymistä työskentelemästä toisen kanssa, eristämistä ja toisen henkilön vähättelemistä. **Rasististen** viestien lähettäminen on erittäin loukkaavaa käytöstä. Jatkuvasta rasistisesta toiminnasta koulu tekee ilmoituksen poliisille. Rasistiset merkit ja eleet ovat kiellettyjä koulussa. Niitä ei saa tehdä eikä esittää koulussa.

Häirinnän ehkäiseminen

Häirintää pyritään ennaltaehkäisemään seuraavin toimenpitein:

- Jokaisessa luokassa keskustellaan häirintään liittyvistä asioista.
- Erityisesti kiinnitetään huomioita uusien oppilaiden sopeutumiseen kouluun.

Häirintään puuttuminen

Ensisijaisena vastuuhenkilönä on henkilö, joka on ensimmäinen tilanteessa mukana.

- Keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tilanteen kulku
- Kirjataan tapahtumat
- Järjestetään osapuolien kuuluminen ja sovitaan, että häirintä loppuu ja tehdään selväksi, mitä tapahtuu
- jatkossa, jos sopimus ei pidä sovitaan seuranasta
- Ilmoitetaan asiasta vakavuusasteen mukaan huoltajalle, koulun opiskelijahuoltoryhmälle, koulukuraattorille jne. Suoritetaan asianmukaiset rankaisutoimet
- Opiskelijahuolto huolehtii, että sekä uhri että tekijä saavat tarvitsemansa tuen
- Seurataan, toistuuko tilanne

Jos tilanne toistuu, pyydetään kiusaajan huoltajat tulemaan koululle ja selvittämään tilannetta ja pohtimaan, mitä tehdään seuraavaksi. Vakavammissa tapauksissa arvioidaan myös lastensuojelu ja poliisin tarve.

4. Yhteydenottotavat kotiin ja yhteistyö

Suunnitelmasta tiedotetaan syyslukukauden alussa. Koteja kannustetaan ottamaan yhteyttä koulun henkilökuntaan välittömästi, kun koti saa tietää ei-toivotusta käyttäytymisestä. Koulun henkilökunta on velvollinen pitämään opiskelijoiden huoltajat ajan tasalla koulussa sattuneista ao. opiskelijaa koskevista selvittelyistä, Yhteenottokanavat ovat puhelin, Wilma ja sähköposti. Koulun henkilökunnan on muistettava tiedottamiseen liittyvät salassapitosäädökset.

5. Yhteistyö viranomaisten kanssa

Koulu pitää yhteyttä viranomaisiin ensisijaisesti kiusaamis-, häirintä- ja väkivaltatilanteita ennaltaehkäisevässä mielessä. Akuuteissa tilanteissa rehtori ja opiskelijahuoltoryhmän jäsenet arvioivat tilannekohtaisesti, tarvitaanko viranomaisen apua.

6. Suunnitelmasta tiedottaminen ja perehdyttäminen

Suunnitelmasta tiedotetaan opiskelijoita, huoltajia ja koulun henkilökuntaa lukuvuoden alussa. Tiedottamisesta huolehtii rehtori. Suunnitelma on luettavissa myös koulun kotisivuilla.

7. Suunnitelman päivittäminen, toteutumisen seuranta, seurantaan liittyvä kirjaaminen ja arviointi

Suunnitelma käydään läpi vuosittain syyslukukauden alussa ja tarvittaessa sitä päivitetään. Suunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan.